

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

→←

Hirdetések

és nyiltéri közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal
Gromon-utca 2. sz. a.
Wittigslager K. ezégnél.

→←
Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula
ügyvéd.

Hirdetések

Wittigslager K. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gromon-utca 2. szám.

Föltámadás ünnepe.

Valahonnan a hegyek mélyéből, a völgyek öléből sebes szárnyú szellők szakadnak ki ma, virágillat, madárének száll az égnek, ragyogó sugár bontja szárnyát . . . Tavasz-fakadás van. A rügybomlásnak mintha hangja volna, a föld leheletét mintha hallanók. Ez a természet föltámadása. Új, viruló új élet köszönt felénk, a dermesztő, halálos álmom fölszakad a föld kebléről . . . Föltámadás!

És immár kétezer esztendővel ezelőtt szintén így nyíltak a virágok. Az illatukkal a szabad szellők szárnyán egy dicsőséges kiáltás tört az égnek:

— Resurrexit!

Az a nap volt az Igazság feltámadása. Nagy, szent, magasztos ünnep! Az örökké való eszme mithoszi szent ünnepe. Az erkölcs, a felebaráti szeretet, a változatlan igazságok s az örök élet vallásának diadalmi napja.

És miként Ő föltámadott, azonképen támadt föl az általa hirdetett örök igazság. És e nappal a rabszolgáncz, a zsarnoki önkény durva hivalkodását mindannyiszor elhalni látjuk, valahányszor a pusztulás sirjához jutottak a népek milliói. A megváltó eszme föltámadása volt az a jövők méhébe bevillanó sugár, mely virágot fakaszt a pusztulás talaján. Mert föltámadás mindig lesz.

Tegnap vigasztalás, kétségbeesés, sivár pusztulás mindenütt. És ime ma ragyogó világosság árad szerte. Ez a világ rendje.

Ezer éves hazánk változatos történelme bizonyítja ezt leginkább. Sodoma és Gomorra képét öltötte nem egyszer magára a négy folyó és hármás bérz hona és ime mindannyiszor újra feltámadott. Az igaz ügynek örökkön-örökké feltámadása létszen. S az eszme, mely a jeruzsálemi sziklasírból kitört,

eljövend mindenhová, a hol a rombolás szellemének uralma túlteng.

A mai kor képén eltűnődve immáron sovároghat várjuk a megváltó eszme eljövését. És mintha közlőll hallanók is már szárnyainak suhogását. A társadalomban, a közéletben nagy változások előtt állunk. A rombolás omladéka közül csattogó szárnynyal rebben föl a hótiszta galamb, az öldöklések, emberirtó harcok korszakában mindinkább égre tör a világbeke eszméje. Itt minálunk apostola támad a hatalmas eszmének. És győznie kell, mert e népek jóléte kívánja.

A politikai élet mezején is új meg új virágok fakadnak. A gyomot lassan-lassan kiirtják a nép igaz képviselői és reméljük, mert nagyon is szükséges, hogy tiszta, üde légáramlás önti el az átkos szenvedelmektől telített politikai légkört.

Magyarország a közel jövőben új képviselő-választások lesznek. Talán az első eset, a mikor nem pézen vásárolt és paktummal kormányzott tömegek fognak törtülni, hanem a szabad akarat. És nem lesz-e föltámadás ez az alkotmányos szabadságnak, a közérkölesök megtisztulásának.

A társadalomban is új légáramlat süvit át. A balzsamos tavaszi levegőben szinte érezzük az egészségesebb szellem szárnyu-hanását, még kétkedünk benne; úgy vagyunk vele, mint hosszú tél után a virágfakadással, nem merjük remélni, de már megcsap a ki-pattanó rügyek nyers illata,

És mindenekfölött ez a nemzet, mely annyi háborgás után is szilárdan áll ősei örökében, ez a nemzet élni fog hitében, hazafiságában s ha a vigasztalan, kétségbeesítő napokban meg is dermedtek néha tagjai, ereibe újból és újból friss vér szökell és föltámad a tetszhalálból.

Magyarország templomainak tornyában a föltámadást hirdelve zúgnak a harangok . . .

A hívős szentélyek csarnokában fölseng a halleluja, messze szétkiáltva, hogy az eszme örökké él!

Es erősödjenek meg a népek e napon az ő hitükben; az örökkévaló Igazságnak élnie kell, mint a hogy a pokol kapui se vehettek erőt a megváltón, a ki Föltámadott!

Ebben a hitben méltó lesz a szívek ünnepe az eszme föltámadása napján. Ünnepejünk tehát, mert újra támadott az Eszme.

Boldog ünnepeket!

A közigazgatás javítása.

A bürokratizmus Babeltornya kezd ingadozni, düledezni. A minden rendszertelenség nélkül kibocsátott miniszteri rendeletekben, utasításokban, községi és törvényhatósági szabályrendeletekben szétszórt bürokratikus intézkedések annyira felhalmozódtak, hogy azoknak pusztá áttekintése is majdnem lehetetlen. S mint valami összekuszált öserdőben a vándor, úgy tévedez a közigazgatási tisztviselő a paragrafusok ezen beláthatatlan rengetegében.

Egy pár példával megvilágíthatjuk a helyzetet. Így, ha csak a közigazgatási hatóságok elé utalt kihágásokat vesszük, azt tapasztaljuk, hogy a kihágási büntetőtörvénykönyvön kívül a miniszteri rendeletekben és a törvényhatósági szabályrendeletekben, mint kihágási jogforrásokban több, mint ezer saját fajú (sui generis) kihágási eset van megállapítva. Úgy, hogy legújabbán már szótárszerűleg kellett összeállítani a kihágások gyűjteményét és mint valami szótárt kell kezelni ezen gyűjteményt, mert lehetetlen, hogy egy tisztviselő csupán ezeket a kihágásokat mind a fejében tartsa.

Ezen kihágások fölött aztán tizenhárom különböző hármás-négyes fórum itél. Így például, ha valaki beteg selyempetéből termel selymet, ez egy koronától négyszáz koronáig büntethető. Úgyében négy fórum itél, ugyanannyiszor beiktatják és kiadják az ügyet és a befolyt pénzbírság is legalább husz kézen megy keresztül. Miként a statisztikából tudjuk, évenként több mint két millió embert itélnek el kihágások miatt és ezzel legalább is tizmilliószor kell foglalkozni a közigazgatási tisztviselőknak.

TÁRCZA.

A föltámadás délutánján . . .

A föltámadás délutánján
Bolyongok cipruslombok árnyán
Uratlan sirtkert halmai között,
Ki mára mind virágba öltözött.

A Nap lassúdan pihenőre hajlik,
Falum fölől az alleluja hallik,
Mint biztató, mint édes üzenet,
Csodát hirdetvén, csodaünnepet;
És egybeolvad a kifáradt ének
Neszével itt a nagy fölébredésnek,
A hazajött madár dalával,
Az illatos szellő szavával,
A fák — füveknek érverésével,
A felkölt férgék zűmmögésével
S együtt ringatják ősi bánatunk:
— Föltámadunk!

Közelbe' hozzám gyalogút halad,
Kikopva jól a régiség alatt —
S e tiprott földet fölszakasztja
Parányi fűmag kicsi sarja,
Kit ott elejtett kóbor ősz szellő,
Védett, takart havával téli felhő.
Tavalyi dudva hóna-alján
Hajtás ered, kicsinyke, halvány:
De él! — s megizmosúl a napsugártól,
Él, — álmodik lombrul, szagos virágrul,
Magrul, ki biztosítsa fáját,
Ha egykor őt tán kiszakasztják, —
Küzd, hisz, szeret, mint emberek magunk . . .
— Föltámadunk!

. . . Mégis elfogja lelkemet a kétség,
Aggság borul szívemre, mély setétség;
Inog reményem, — (óh ha ez kivesz!) —:
A **mélysgéből** nem hallik semmi nesz . . .

Fejem lehajtom a kizöldült pástra:
Nincs, nincs a sirnak szíve dobbanása!
— Mozdulj te is! — a lelkem esdekkel,
A sir nem indul, a sir nem felel . . .
Csak int a fejfa ferde oszlópa:
„Tövem, virágom, nem fakad soha; —
Éledhet a fű: **ép a töve** néki,
Kikelhet a mag: — **élő csejje** védi;
De őröd meg a magot, hogyan a szű a csontot,
Leshedd utána a csirát, a lombot;
Tekintsd a tűzre tett fáogat,
A láng szívéen elhervadt rózsaszálat, —
Csak elveszünk mind, csak elporladunk . . .
— Föltámadunk?

Mi lesz belőlem, majd ha eltemettek?
Zöld színe tán az újhódó füveknek?
Vad fának ága, hulladó gyümölcse,
Kit a vihar csekély korába' tör le?
S mivé lesz lelkem, majd ha kileheltem,
Talán illattá liliumgömbölyben,
Honnan beszív a páros fölmile?
Attól megárad úgy is telt szíve.
S dal lesz belőlem cnyhe éjszakán?
Dal, ki beszáll az alvók ablakán?
A házban egy szerelmes pár lakik,
S az édes dal belőlem meghallatik:
A férj fölérz, megöleli párját,
Csókolja keblét, teli, deli vállát,
Félálomban viszont csókolja párja, —
Az én lelkem lesz szívük dobogása?
S emez öllekezésnek drága titka
Ha én leszek is, ez a szikra,
Ez a szívükbe hordott sejtelem,
Kiért a nő hálálkat ad,
A férfi ágyacskát farag;
Szombatnap este kiért összebúznak,
Úgy kéz a kézben összesűgnak,
Közelget már a csillagunk . . .
— Föltámadunk? —

Azért csak itt ül, itt a szívemen,
A kétkedés, az örök fáilelem. —

Ha most való voltomban elveszek,
Ha új életre kelvén **más** leszek,
Nem **én**, — nem evvel a tudattal;
Nem **én**, — nem ilyen indulattal,
Kar, kéz, — de nem az **én** karom, kezem,
Fül, szem, de nem az **én** fülem, szemem,
Dalló ajak, de imez ajakom
Más nóta zendül, — nem az **én** dalom;
Szív, szív, — de nem az **én** bünöm dobogja,
Lélek, — de nem az **én** gondom a gondja,
Talán különb, szebb, jobb, dicsőbb, nagyobb,
— Bölesebb, tudóbb, de: csak nem **én** vagyok,
Eszméje, csejje, büne-java: más —
Nekem halál az, nem föltámadás . . .
S ha mind így járunk, mind, kik itt vagyunk,
— Föltámadunk??

Föltámadunk! . . . bolyongjak száz alakban,
Földben, vizekben öntudatlan,
Újon lelkeknek legyen a paránya,
Más szív verése, más szem villanása,
Eztán keletkezendő Napnak a sugára,
Ki újfent milljó évekig ragyog, —
Kell: az legyen **végül**, ki most vagyok.
Kezem: legyen kéz, — és az én kezem,
Az eszem ész legyen: — az én eszem,
E szív a szívem, **e**z a láb a lábam,
Ezen, az újon született világon,
Hogy ez a kéz szeretteit ölelje,
Bennem mi jó: jutalmát lelje,
A könnyeim gyöngygyé kövüljenek,
Hittem, reményeim beteljenek;
Hogy a gazembert lássam porba zúzva,
Az igazat cserrággal koszoruzva, —
Kell lenni, kell, föltámadásnak.
A lelkemet feszítő vágyanak,
Eszméknak, csejnek, várandós reménynek
Mit érne **e**z, a hulló-szárnyú élet,
Kit akár el is oltatunk? . . .
— Föltámadunk!

Móra István.

A kihágások pedig körülbelül egy ötödészt képezik a közigazgatási hatósági teendőinek. Hol van még a többi ezer- és ezerféle közigazgatási ügy? Évtizedek óta ezek a teendők folyton szaporodnak, ezzel kapcsolatban a tisztviselői létszámot szakadatlanul szaporítják, de a közigazgatási tisztviselő minél kevesebb gondot tud fordítani az ügyek érdemben való elintézésére.

Pedig a cél csak az lenne, hogy minél alaposabban intézzék el a közigazgatási jogvitás ügyeket. Már most, ha valaki komolyan hozzáfog a mai közigazgatási rendszer megjavításához, annak mindenképp el kell vetni azzal, hogy legelőször is ezen elviselhetetlen terheken könnyítsen. És Széll Kálmán a közigazgatás rendezését azzal kezdte, hogy a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséhez fogott. Ez erős gyakorlati érzékre vall, mely a miniszterelnöknek kitűnő sajátja.

Készen van egy javaslata, a melyet husvét után a képviselőház elé fog terjeszteni, alkotmányos tárgyalás végett. Ezen javaslatban először is a közigazgatási ügyekben való jogorvoslatokat rendezik. Megszüntetik azt a rendszertelenséget, hogy kihágási ügyekben annyi sokféle bíróság ítélkezzék. Megszüntetik a felelősségi fokozatok különféleségét. Egységes határidőket állapítanak meg a feljelentésekre és a felelősségekre. Rendezik a büntetéspénzek kezelésének, nyilvántartásának és elszámolásának módjait és pedig minden gyakorlati esetre egységes alapon.

Minden bírságpénzt két részre osztanak. Az egyik felét kapja az illető község, a másik felét pedig beteszik az állampénztárba, a honnét a törvényben meghatározott célra kiutalványozzák akkor, ha az illető miniszter kéri.

Javítani fogják a községek és megyéknek általános ügyvitelét, különösen a gyámügyi ügyvitelt szabályozzák. A kézbesítésre behozzák a postaintézményt és a közigazgatásban a telefont minél sürűbben alkalmazzák. Felhasználják a modern technika vívmányait, a közigazgatás menetének egyszerűsítése és gyorsítása céljából.

Eszünkbe jut, hogy ezen processzuson ment keresztül a francia és porosz közigazgatás is. E tekintetben különösen tanulságos ránk nézve a francia közigazgatás története, hol sok tekintetben a mi viszonyainkhoz hasonló állapotok voltak és vannak. Franciaországban tudvalevőleg a közigazgatást királyi és kormány-ordonanczeokkal intézték. Ezen királyi ordonanczeok lassankint annyira felszaporodtak, hogy lehetetlen volt a sok gyakorlati eset szerint intézkedni. Ezen kazuistikus tömkelegből aztán úgy tudtak kilábolni, hogy a sok rendeletből kivonták az elvi jelentőségű rendelkezéseket és ezen elvi megállapodások alapján megalkották a francia közigazgatás mai rendszerét, mely a legszebb jogi alkotások egyike. Így lett a millió és millió döntvényből jogforrás a közigazgatási jogra nézve.

Nálunk első feladat az, hogy a sok felesleges kezelési munkától megszabadítsuk a közigazgatást.

Helyeselni tudjuk, hogy a vármegyék és városok többé pénztárat nem kezelnek és számvéviségekkel nem bírnak. Az összes megyei és városi pénzek ugyanis az adóhivatalokban lesznek elhelyezve és az alispán és a polgármester utalványára és az állami számvéviségek ellenőrzése mellett fogják kivenni a pénzeket. Nagyobb garanciát alig képzelhetünk az árvapénzek megőrzésére nézve, mint a közpénzek állami kezelését.

Ime a vármegyékben egyszerre államosítva lesz a pénzkezelés és számvévisés, valamint a posta útján való kézbesítési szolgálat. A megyei és városi tisztviselőknél ismét egy nagy csoportja megy át állami szolgálatba. Az államosítást ime lassanként majdnem észrevétlenül meghozza a csöndes idő. És az államosítást, melyet a municipisták oly hevesen ellenezni szoktak, most részletekben kénytelenek elfogadni, mert azt célszerűnek kell tartani mindenki részéről.

Zákó Milán főispánunk.

A hivatalos lap április 3-iki száma a következő királyi kéziratot közli:

A belügyministerium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Pálffy Elemér, Versecz város főispánját ezen állásától, Rónay Jenő, Torontál vármegye és Pancsova város főispánját, Torontál vármegyei főispáni állásában való meghagyása mellett, Pancsova városi főispáni állásától felmentem és Zákó Milánt Pancsova és Versecz városok főispánjává kinevezem.

Kelt Bécsben, 1901. évi márczius hó 27-én.

Ferencz József, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

A mit régen tudtunk, a mit régen vártunk, valahára bekövetkezett. Őszintén örülünk a hosszan tartott ideiglenes állapot megszüntetésének. Torontál megye és Pancsova városa érdekei olyannyira ellentétesek, hogy azok kiegyenlítése még Rónay Jenő főispánnak, a minden tekintetben kiváló közigazgatási tehetségnek sem sikerülhetek.

Midőn a távozó főispánunk városunkban különösen a magyar nemzeti kultúra érdek-

ben kifejtett erélyes működését méltányolva, elismerjük, őszinte örömmel magyaros nyíltsággal üdvözöljük Zákó Milánt, a két testvérváros Versecz és Pancsova városok főispáni székében.

Teljes megnyugvással és bizalommal fogadják az egész város a magyar kormány bizalmasát új méltóságában. Megnyugvással azért, mert Zákó főispán nemcsak a sokágú közigazgatásnak, hanem a végvidék viszonyainak is alapos ismerője; bizalommal azért, mert családi tradíciói, nevelése és eddigi nyilvános működése alapján őt megalkuvás nélküli magyar embernek tartjuk.

Ezen tulajdonságaitól várunk kiválóan üdvös hatást városunk közügyeinek és társadalmi életének felvirágoztatására.

Előfizetési felhívás.

Április hó elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

A „Végvidék“ előfizetési ára:

Egész évre 12 korona.

Fél évre 6 korona.

Negyed évre 3 korona.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése márczius hó végén lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

H I R E K.

Feltámadás.

Feltámadás, te legszentebb eszme!
Öröklétünk bizonyosága vagy:
Az emberi törpességgel szembe,
Mily fönséges, mily végtelen nagy!

Feltámadás a hitünk, reményünk:
Földi pályán nincsen más vigasz.
Kín, gyötrelmem volna rövid létünk,
Ha ez az egy nem volna igaz.

Feltámadunk! Elöttünk a példa,
Fény váltja fel a sir éjjelét:
Életünknek nem lehet végczélja
Ez arasznyi, gyorsan muló lét.

Feltámadunk, szebb, dicsőbb alakban,
Égbe emel az isteni kéz,
Ha a sártól, mely most itt rajtunk van
Különvállik a szellemi rész.

... Hát élők közt feltámadás nincsen?
De lesz itt is, sok nép erre vár:
Nem fog nyugni senki rabbilincsen,
Szabad lesz, mint az égi madár.

Örvendj hazám a feltámadásnak!
Szebb jövődnék a záloga ez.
Elbuknak mind, kik nekéd sirt ásnak
És e nemzet végre boldog lesz.

— **Tisztelt olvasóinknak a húsvéti ünnep alkalmából boldog ünnepeltet kívánunk.**

— **A király köszönete.** Ő Felsége szeretett királyunk, a miniszterelnöknek a városhoz érkezett értesítése szerint, Pancsova th. város közönségének boldogult Erzsébet királyné Ő Felsége arcképének a februári közgyűlésen történt ünnepélyes leleplezése alkalmából táviratilag kifejezett hódolatáért, legmagasabb köszönetét nyilvánította.

— **Magyar predikáció.** Húsvét hétfőn délelőtt 1/2 10 órakor Csütörtök Arnold hittanár magyar szentbeszédet mond a rom. kath. templomban.

— **A főispán köszönete.** A város törvényhatósági bizottsága nevében küldött üdvözlő táviratra Zákó Milán főispán a következő távirati köszönetet mondott:

Nagyságos Mattanovich polgármester Úrnak Pancsován.

Pancsova város közönsége nevében tolmácsoló jó kívánatokat köszönettel vettem, kérem hálámat viszont tolmácsolni.

Mély tisztelettel
Zákó.

— **Városi közgyűlés.** A város ügyeinek intézésére hivatott törvényhatósági bizottság kedden, f. hó 2-án tartotta az évi II. rendkívüli közgyűlést, melyen a városi tisztviselőknél kívül összesen 6 városatyja jelent meg.

Mattanovich Adolf polgármester d. u. 3 órakor nyitotta meg a közgyűlést.

A napirend előtt felolvasta elnöklő polgármester a miniszterelnöknek íratát, mely szerint Ő Felsége Zákó Milánt nevezte ki Pancsova és Versecz városok főispánjává.

A lelkes éljennel fogadott előterjesztés után a közgyűlésből a következő távirati üdvözlöt küldött az új főispánnak:

„Méltóságos Zákó Milán főispán Úrnak Zomborban.

Méltóságodnak városunk főispánjává történt legkegyelmesebb kinevezését városunk összes polgársága osztatlan örömmel fogadta.

Ezért a mai rendkívüli közgyűlésünkben városunk közönségének nyilvánított legőszintébb szencsekívánatai tolmácsolása mellett Méltóságodat bizalomteljesen üdvözölöm, — egyben biztosítom Méltóságodat, hogy végvárosunk minden polgára hazafias kötelességének ismerend, Méltóságodat köztevékenységében mindig teljes odaadással támogatni.

Az Isteni gondviselés kísérje ide hozzánk bőseges áldásával, magyar hazánk javára és városunk fölvirágzására.

Mattanovich Adolf polgármester.

Kiküldött a közgyűlés egy fogadó bizottságot, mely az új főispán méltó fogadtatási és beiktatási ünnepségek megállapításával és rendezésével bízott meg. A fogadó bizottság elnöke a polgármester, tagjai: Szabó János főjegyző, Róth Ferencz, Jovánovics Sándor, Bogoszlavljevics Vlasztimir és Bogdanov János tanácsokok, dr. Karattur Arthur városi tisztifőgyezs, Lestyánszky János főkapitány, továbbá Christian Antal, dr. Scsitinszky Adolf, Jovánovics J. Pál, Graff János Pál, Nikolicus Miklós, dr. Marjanovics Pál, dr. Radda Ignacz, Radda J. Mihály, Radda Frigyes, Zsvivanovics Mihály, Bachmann Antal, dr. Wittigschlager Rezső, Martin Imre és Winterfeld János bizottsági tagok, valamint Feymann Gyula szerkesztő és Karner János.

Ezután a tárgysorozat a következőleg tárgyalattat:

1. A kir. tanfelügyelőségi kirendeltség hivatalos helyiségének bérleti ügyében határozatot, hogy a mostani helyiség bérelte felmondandó és a bérösszeg a kir. tanfelügyelőnek hivatalos helyiségről leendő gondoskodás céljából átengedtetik, mindaddig, míg a városnak alkalmas helyiség nem áll rendelkezésére.

2. A gazdasági iskola tárgyában a tanács indítványára felterjesztés intézendő a közoktatásügyi kormányhoz, melyben az emelendő iskola és melléképületei terveinek és költségvetésének, valamint a tantervnek megküldését kéri a közgyűlés.

3. A túzóltó laktanya építésére vonatkozó újabb költségcsúszítás tudomásul vétetett. E szerint a több munkálatok 3210 kor. 20 fillért az előirányzott építési költségeknél a tényleges több kiadás pedig 935 kor. 38 fillért tesz ki.

4. A vásártartási jog bérelte biztosítására megtartott árlejtés eredménye tudomásul vétetett. Bérlő Wiener Ignacz 1599 kor. bérösszeggel.

A közgyűlést délután 4 órakor fejezték be.

— **Személyi hírek.** Mattanovich Adolf polgármester a főispáni installáció idejének megállapítása céljából, holnap Budapestre utazik. — Lestyánszky János városi főkapitány nyolcz napi szabadságra ment, mely idő alatt Rakicsics Sándor 1-ső alkapitány a rendőrség vezetője.

— **Meggyógyult.** Jablonszky Miklós köztisztletnek örvendő járási főszolgabíró súlyos megbajából kigyógyultan átvette hivatala vezetését.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Geocser Béla polgári iskolai tanárt a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába kinevezte. Városunk társadalmi életében is kiválóan tevékeny jeles tauférfiút őszintén üdvözöljük előléptetésé alkalmából.

— **Előleptetés.** Faragó Lajos és Hettlinger József főgymnásiumi tanárok a VIII. fizetési osztály III. fokozatába léptek elő. Barbierik Titusz felső keeskedelmi iskola tanár a VIII. fizetési osztály II. fokozatába lépett. Gratulálunk.

— **Eljegyzés.** Csursics Miklós előkelő pancsovai kereskedő ma jegyzi el a szeb felső leányiskola kedves és szeretetreméltó tanítónőjét, Weriga Zsófia úrnőt. Állandó boldogságot és teljes melegegedést kívánunk.

— **Csendes jubileum.** Szinte hihetetlen, hogy a jubileumok kosszakában egy előkelő tisztviselőnek, a város első polgárának csendes de eredményes köztevékenységének 25. éves évfordulója egész észrevétlenül elmúljon. Ilyen csak Pancsován eshet meg. Márczius hó 30-án mult el 25. éve annak, hogy Mattanovich Adolf polgármester Pancsova város szolgálatába állott. Mint városi tanácsnok kezdte közigazgatási szolgálatát igazán nehéz viszonyok között. A ritka szorgalmu és becsületességű tisztviselő 1885-től 1893. szempterig, mint városi főjegyző azóta pedig mint polgármester áll a városi ügyek élén. Hogy városunknak az utolsó évtizedben észlelhető fejlődése és a létesített intézmények mennyire függnek össze Mattanovich polgármester tevékenységével az köztudomásu, de hogy 25. éve szolgálja már a várost, arra úgy látszik bizonyos körök nem emlékeznek. Reméljük, hogy az illetékes körök emlékezőtehetségének némi szolgálatot tettünk az 1876. évi események felemlítésével.

— **Csípős bucsuszó.** Rónay Jenő városunk volt főispánja írásban búcsuzott el a városi tisztikartól. A búcsúiratnak egyik részé a következőleg hangzik: „Midőn eztet tekintetes Polgármester úrral ezennel közölni volna szerencsém, egyben tekintetes Czimednek, mint a városi tisztikárnak ezennel szívélyes búcsút mondok, és elismeréssel fogok emlékezni mindig azon odaadó támogatásra, melyben a városi tisztikar egyes i részéről tehetségűkhöz képest nehéz feladatomb teljesítése közben részesültem.“

A kihágások pedig körülbelül egy ötödrészt képezik a közigazgatási hatósági teendőnek. Hol van még a többi ezer- és ezerfele közigazgatási ügy? Évtizedek óta ezek a teendők folyton szaporodnak, ezzel kapcsolatban a tisztviselői létszámot szakadatlanul szaporítják, de a közigazgatási tisztviselő minél kevesebb gondot tud fordítani az ügyek érdemben való elintézésére.

Pedig a cél csak az lenne, hogy minél alaposabban intézzék el a közigazgatási jogvitás ügyeket. Már most, ha valaki komolyan hozzáfog a mai közigazgatási rendszer megújításához, annak mindenképp el kell vetni azzal, hogy legelőször is ezen elviselhetetlen terheken könnyítsen. És Széll Kálmán a közigazgatás rendezését azzal kezdte, hogy a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséhez fogott. Ez erős gyakorlati érzékre vall, mely a miniszterelnöknek kitűnő sajátja.

Készen van egy javaslata, a melyet husvét után a képviselőház elé fog terjeszteni, alkotmányos tárgyalás végett. Ezen javaslatban először is a közigazgatási ügyekben való jogorvoslatokat rendezik. Megszüntetik azt a rendszertelenséget, hogy kihágási ügyekben annyi sokféle bíróság ítélkezett. Megszüntetik a felelősségi fokozatok különféleségét. Egységes határidőket állapítanak meg a feljelentésekre és a felelősségekre. Rendezik a büntetéspénzek kezelésének, nyilvántartásának s elszámolásának módjait és pedig minden gyakorlati esetre egységes alapon.

Minden bírságpénzt két részre osztanak. Az egyik felét kapja az illető község, a másik felét pedig beteszik az állampénztárba, a honnét a törvényben meghatározott célra kiutalványozzák akkor, ha az illető miniszter kéri.

Javítani fogják a községek és megyéknek általános ügyvitelét, különösen a gyámügyi ügyvitelt szabályozzák. A kézbesítésre behozzák a postautóménnyel és a közigazgatásban a telefont minél sürűbben alkalmazzák. Felhasználják a modern technika vívmányait, a közigazgatás menetének egyszerűsítése és gyorsítása céljából.

Eszünkbe jut, hogy ezen processzuson ment keresztül a francia és porosz közigazgatás is. E tekintetben különösen tanulságos ránk nézve a francia közigazgatás története, hol sok tekintetben a mi viszonyainkhoz hasonló állapotok voltak és vannak. Franciaországban tudvalevőleg a közigazgatást királyi és kormány-ordonanceokkal intézték. Ezen királyi ordonanceok lassankint anyira felszaporodtak, hogy lehetetlen volt a sok gyakorlati eset szerint intézkedni. Ezen kazuisztikus tömlelekből aztán úgy tudtak kilábolni, hogy a sok rendeletből kivonták az elvi jelentőségű rendelkezéseket és ezen elvi megállapodások alapján megalkották a francia közigazgatás mai rendszerét, mely a legjobb jogi alkotások egyike. Így lett a millió és millió döntvényből jogforrás a közigazgatási jogra nézve.

Nálunk első feladat az, hogy a sok felesleges kezelési munkától megszabadítsuk a közigazgatást.

Helyeselnünk tudjuk, hogy a vármegyék és városok többé pénzárakat nem kezelnek és számvevőségekkel nem bírnak. Az összes megyei és városi pénzek ugyanis az adóhivatalokban lesznek elhelyezve és az alispán és a polgármester utalványára és az állami számvevőségek ellenőrzése mellett fogják kiadni a pénzeket. Nagyobb garanciát alig képzelhetünk az árvapénzek megőrzésére nézve, mint a közpénzek állami kezelését.

Ime a vármegyékben egyszerre államosítva lesz a pénzkezelés és számvevőség, valamint a posta útján való kézbesítői szolgálat. A megyei és városi tisztviselőknél ismét egy nagy csoportja megy át állami szolgálatba. Az államosítást ime lassanként majdnem észrevétlenül meghozza a csöndes idő. És az államosítást, melyet a municipalisták oly hevesen ellenéznek szoktak, most részletekben kénytelenek elfogadni, mert azt célszerűnek kell tartani mindenki részéről,

Zákó Milán főispánunk.

A hivatalos lap április 3-iki száma a következő királyi kéziratot közli:

A belügyministerium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Pálffy Elemér, Versecz város főispánját ezen állásától, Rónay Jenő, Torontál vármegye és Pancsova város főispánját, Torontál vármegyei főispáni állásában való meghagyása mellett, Pancsova városi főispáni állásától felmentem és Zákó Milánt Pancsova és Versecz városok főispánjává kinevezem.

Kelt Bécsben, 1901. évi márczius hó 27-én.

Ferencz József, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

A mit régen tudtunk, a mit régen vártunk, valahára bekövetkezett. Őszintén örülünk a hosszán tartott ideiglenes állapot megszűntének. Torontál megye és Pancsova városa érdekei olyannyira ellentétesek, hogy azok kiegyenlítése még Rónay Jenő főispánnak, a minden tekintetben kiváló közigazgatási tehetségnek sem sikerülhetek.

Midőn a távozó főispánunk városunkban különösen a magyar nemzeti kultúra érdek-

ben kifejtett erélyes működését méltányolva, elismerjük, őszinte örömmel magyaros nyíltsággal üdvözljük Zákó Milánt, a két testvérváros Versecz és Pancsova városok főispáni székében.

Teljes megnyugvással és bizalommal fogadja az egész város a magyar kormány bizalmasát új méltóságában. Megnyugvással azért, mert Zákó főispán nemcsak a sokágú közigazgatásnak, hanem a végvidék viszonyainak is alapos ismerője; bizalommal azért, mert családi tradíciói, nevelése és eddigi nyilvános működése alapján őt megalkuvás nélküli magyar embernek tartjuk.

Ezen tulajdonságaitól várunk kiválóan üdvös hatást városunk közügyeinek és társadalmi életének felvirágoztatására.

Előfizetési felhívás.

Április hó elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

A „Végvidék” előfizetési ára:

Egész évre 12 korona.

Fél évre 6 korona.

Negyed évre 3 korona.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése márczius hó végén lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadasson álljon be.

H I R E K.

Feltámadás.

Feltámadás, te legszentebb eszme!
Öröklétünk bizonyossága vagy:
Az emberi törpességgel szembe,
Mily főszenes, mily végtelen nagy!

Feltámadás a hitünk, reményünk;
Földi pályán nincsen más vigasz.
Kin, győtrelem volna rövid létünk,
Ha ez az egy nem volna igaz.

Feltámadunk! Előttünk a példa,
Fény váltja fel a sir éjjelét:
Életünknek nem lehet végezelja
Ez arasznyi, gyorsan muló lét.

Feltámadunk, szebb, dicsőbb alakban,
Égbe emel az isteni kéz,
Ha a sártól, mely most itt rajtunk van
Különbülök a szellemi rész.

... Hát élők közt feltámadás nincsen?
De lesz itt is, sok nép erre vár:
Nem fog nyögni senki rabbilincsen,
Szabad lesz, mint az égi madár.

Örvendj hazám e feltámadásnak!
Szebb jövődnék a záloga ez.
Elbuknak mind, kik neked sirtásnak
És e nemzet végre boldog lesz.

— *Tisztelt olvasóinknak a husvét ünnepek alkalmából boldog ünneplést kívánunk.*

— **A király köszönete.** Ő Felsege szeretett királyunk, a miniszterelnöknek a városhoz érkezett értesítése szerint, Pancsova th. város közönségének boldogult Erzsébet királyné Ő Felsege arczképének a februári közgyűlésen történt ünnepélyes leleplezése alkalmából táviratilag kifejezett hódolatáért, legmagasabb köszönetét nyilvánította.

— **Magyar predikáció.** Husvét hétfőn délelőtt 1/10 órakor Csütörtök Arnold hittanár magyar szentbeszédet mond a rom. kath. templomban.

— **A főispán köszönete.** A város törvényhatósági bizottsága nevében küldött üdvözlő táviratra Zákó Milán főispán a következő távirati köszönetet mondott:

Nagyságos Mattanovich polgármester Úrnak Pancsován.

Pancsova város közönsége nevében tolmácsolt jó kívánatokat köszönettel vettem, kérem hálámat viszont tolmácsolni.

Mély tisztelettel

Zákó.

— **Városi közgyűlés.** A város ügyeinek intézésére hivatott törvényhatósági bizottság kedden, f. hó 2-án tartotta az évi II. rendkívüli közgyűlését, melyen a városi tisztviselőknél kívül összesen 6 városatyát jelent meg.

Mattanovich Adolf polgármester d. u. 3 órakor nyitotta meg a közgyűlést.

A napirend előtt felolvasta elnöklő polgármester a miniszterelnöknek íratát, mely szerint Ő Felsege Zákó Milánt nevezte ki Pancsova és Versecz városok főispánjává.

A lelkes éljennel fogadott előterjesztés után a közgyűlésből a következő távirati üdvözlés küldetett az új főispánnak:

„Méltóságos Zákó Milán főispán Úrnak

Zomborban.

Méltóságodnak városunk főispánjává történt legkegyelmesebb kinevezését városunk összes polgársága osztatlan örömmel fogadta.

Ezért a mai rendkívüli közgyűlésünkben városunk közönségének nyilvánított legőszintébb szerencsekívánatai tolmácsolása mellett Méltóságodat bizalomteljesen üdvözölöm, — egyben biztosítom Méltóságodat, hogy végvárosunk minden polgára hazafias kötelességének ismerendi, Méltóságodat köztevékenységében mindig teljes odaadással támogatni.

Az Isteni gondviselés kísérje ide hozzánk bőséges áldásával, magyar hazánk javára és városunk felvirágzására.

Mattanovich Adolf

polgármester.

Kiküldött a közgyűlés egy fogadó bizottságot, mely az új főispán méltó fogadtatási és beiktatási ünnepeinek megállapításával és rendezésével bízott meg. A fogadó bizottság elnöke a polgármester, tagjai: Szabó János főjegyző, Róth Ferencz, Jovánovics Sándor, Bogoszlavlevics Vlasztimir és Bogdanov János tanácsnokok, dr. Karattur Arthur városi titkár, Lestyánszky János főkapitány, továbbá Christian Antal, dr. Scsitinszky Adolf, Jovánovics J. Pál, Graff János Pál, Nikolics Miklós, dr. Marjanovics Pál, dr. Radda Ignac, Radda J. Mihály, Radda Frigyes, Zsivánovics Mihály, Bachmann Antal, dr. Wittigschlager Rezső, Martin Imre és Winterfeld János bizottsági tagok, valamint Feymann Gyula szerkesztő és Karner János.

Ezután a tárgysorozat a következőleg tárgyalatott:

1. A kir. tanfelügyelői kirendeltség hivatalos helyiségének bérleti ügyében határozatot, hogy a mostani helyiség bérlete felmondandó és a bérösszeg a kir. tanfelügyelőnek hivatalos helyiségről leendő gondoskodás céljából átengedtetik, mindaddig, míg a városnak alkalmas helyiség nem áll rendelkezésére.

2. A gazdasági iskola tárgyában a tanács indítványára felterjesztés intézendő a közoktatásügyi kormányhoz, melyben az emelendő iskola és melléképületei terveinek és költségvetésének, valamint a tantervnek megküldését kéri a közgyűlés.

3. A tűzoltó laktanya építésére vonatkozó újabb költségvetés tudomásul vétetett. E szerint a több munkálatok 3210 kor. 20 fillért az előirányzott építési költségeknél a tényleges több kiadás pedig 935 kor. 38 fillért tesz ki.

4. A vásártartási jog bérlete biztosítására megtartott árlejtés eredménye tudomásul vétetett. Bérlelő Wiener Ignác 1599 kor. bérösszeggel.

A közgyűlést délután 4 órakor fejezték be.

— **Személyi hírek.** Mattanovich Adolf polgármester a főispáni installáció idejének megállapítása céljából, holnap Budapestre utazik. — Lestyánszky János városi főkapitány nyolcz napi szabadságra ment, mely idő alatt Rakicsics Sándor I-ső alkapitány a rendőrség vezetője.

— **Meggyógyult.** Jablonszky Miklós köz-tisztletnek örvendő járási főszolgabíró súlyos megbajából kigyógyultan átvette hivatala vezetését.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Geccser Béla polgári iskolai tanárt a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába kinevezte. Városunk társadalmi életében is kiválóan tevékeny jeles tanfűrt őszintén üdvözljük előléptetése alkalmából.

— **Előléptetés.** Faragó Lajos és Hettlinger József főgymnásiumi tanárok a VIII. fizetési osztály III. fokozatába léptek elő. Barbierik Titusz felső keeskedelmi iskolai tanár a VIII. fizetési osztály II. fokozatába lépett. Gratulálunk.

— **Eljegyzés.** Csurscsin Miklós előkelő pancsovai kereskedő ma jegyzi el a szerb felső leányiskola kedves és szeretetreméltó tanítónőjét, W eriga Zsófia úrnőt. Állandó boldogságot és teljes megelégedést kívánunk.

— **Csendes jubileum.** Szinte hihetetlen, hogy a jubileumok korszakában egy előkelő tisztviselőnek, a város első polgárának csendes de eredményes köztevékenységének 25. éves évfordulója egész észrevétlenül elmuljon. Ilyen csak Pancsován eshet meg. Márczius hó 30-án mult el 25. éve annak, hogy Mattanovich Adolf polgármester Pancsova város szolgálatába állott. Mint városi tanácsnok kezdte közigazgatási szolgálatát igazán nehéz viszonyok között. A ritka szorgalmu és becsületességű tisztviselő 1885-től 1893. szepmterig, mint városi főjegyző azóta pedig mint polgármester áll a városi ügyek élén. Hogy városunknak az utolsó évtizedben észlelhető fejlődése és a létesített intézmények mennyire függnek össze Mattanovich polgármester tevékenységével az köztudomásu, de hogy 25. éve szolgálja már a várost, arra úgy látszik bizonyos körök nem emlékeznek. Reméljük, hogy az illetékes körök emlékezőtehetségének némi szolgálatot tettünk az 1876. évi események felemlítésével.

— **Csípős búcsuszó.** Rónay Jenő városunk volt főispánja írásban búcsúzott el a városi tisztikartól. A búcsúiratnak egyik részét a következőleg hangzik: „Midőn eztet tekintetes Polgármester úrral ezennek közölni volna szerencsém, egyben tekintetes Czimednek, mint a városi tisztikárnak ezennek szívélyes búcsút mondok, és elismeréssel fogok emlékezni mindig azon odaadó támogatásra, melyben a városi tisztikar egyesei részéről tehetségük közzé képest nehéz feladatom teljesítése közben részesültem.”

Vasúti ülés. A pancsova-románpetri helyi érdekű vasúttársaság igazgatósága pénteken ülést tartott. A temesparti állomás kibővítése tárgyában a czéltől, hogy a szintén állami kezelésben levő t. h. érd. vasutak vonatai is bejöhessenek a temesparti állomásra, az igazgatóság kimondta, hogy előbb a t. h. é. vasutakkal megállapodásra akar jutni az iránt, hogy a mi helyi érdekű vasutunk a t. h. é. vasutak állomásán meglehetősen összeggel létesített épületek stb. ért miféle ellen értékkel kárpótoltatik; ha ez el lesz döntve, majd akkor határoz az ügyben. Az igen megtorlodott forgalom lebonyolítása czéljából a temesparti állomáson még két sínpar lesz fektetve é. p. haladéktalanul fogatosítják az ez iránti munkálatokat. Továbbá kimondta az igazgatóság, hogy a ker. ministeriumhoz kérvényt ad be két feltételes megállóhely létesítése iránt. Az egyik megállóhelyet a lövöldéni, a másikat pedig Pancsova és Réva-Ujfal között a pancsovai határnál kérik létesíteni. Utóbbi helyre kitérő vágányt is kérnek.

Földrengés. Kedden este öt percczel hat óra előtt délkeletről északnyugati irányban néhány másodpercig tartó földrengés volt érezhető. A föld hullámzása, milyen már vasárnap reggel is volt érezhető, szerencsére gyenge volt s így kárral nem járt. A félelmetes földrengést az ország egész déli vidékén érezték.

Április 11-ike az iskolákban. Az 1848. évi törvények szentesítésének emlékére elrendelt emléktünnepélyek városunk összes iskoláiban méltó módon fognak megtartatni. A lapunknak beküldött programok a következők:

A helybeli állami főgymnasiumban.

A helybeli állami főgymnasium az 1848. törvények szentesítésének évfordulóján, t. e. április hó 11-én d. e. 9 órakor a tornacsarnokban iskolai ünnepélyt rendez a következő tárgysorozattal:

- 1) Hymnus, éneklí az ifjúság.
- 2) A zászló. Irta Ábrányi Emil, szavalja Blau Dávid VII. oszt. tanuló.
- 3) Alkalmi beszédet mond Gaskó Gyula tanár.
- 4) Mi a hazá? Irta Ábrányi Emil, szavalja Mayerhöfer Ferencz VII. oszt. tanuló.
- 5) Király-hymnus, éneklí az ifjúság.
- 6) Egy gondolat bánt engemet. Irta Petöfi Sándor, szavalja Lócz Ákos VIII. oszt. tanuló.
- 7) Szózat, éneklí az ifjúság.

A pancsovai áll. polg. és felső keresk. iskolában.

- 1) Hymnus, éneklí az ifjúsági daloskör.
- 2) Részlet a „Mohács” című beszédből Kölcseytől, szavalja Petrovics Lyubomir felső ker. isk. alsó oszt. tanuló.
- 3) „Felleget borult az erdőre”, „Az egri ménes” népdalgyűjtemlével Kun Lászlótól, éneklí az ifjúsági daloskör.
- 4) Magyarország újjászülése Gaál Mózesétől. Szavalják Philippovics Ádám, Steics P. Guczul Lukács és Schilly Sándor polg. isk. III. oszt. tanuló.
- 5) Alkalmi beszéd. Tartja Blumentstock Arthur felső keresk. isk. tanuló.
- 6) „A bagdadi kalifa”, duett. Hegedűn és fuvalán előadják: Papes Dezső felső ker. isk. alsó és Drágics Milán felső oszt. tanuló.
- 7) Honszeretet, Vörösmarty Mihálytól, szavalja Szomják Elemér f. ker. isk. középső oszt. tanuló.
- 8) Rákóczy induló Szentgály Gyulától, éneklí az ifjúsági daloskör.
- 9) Visszhang Vörösmarty szózatára, Dalmady Győzötől, szavalja Markovics György polg. isk. IV. oszt. tanuló.
- 10) A határon, Pósa Lajostól, szavalja Bús Mihály, felső ker. isk. tanuló.
- 11) Szózat, éneklí az ifjúsági daloskör.

Az alsóvárosi áll. el. leányiskolában.

- 1) Hymnus, éneklí az ifjúság.
 - 2) „Magyar zászló”, Pósa Lajostól szavalja Miloszavlyevics Janka V. oszt. tanuló.
 - 3) „Este”, Mindszenti G.-tól, szavalja Rech Katalin II. oszt. tanuló.
 - 4) „Magyar polgár”, szavalja Köhler Jusztin I. oszt. tanuló.
 - 5) Ki volt nagyobb, Büttner Linától, szavalja Fischer Paula V. oszt. tanuló.
 - 6) Ünnepi beszéd, tartja Istváni János tanító.
 - 7) Honfidal éneklí az ifjúság.
 - 8) Ébresztő, Bajza Józseftől, szavalja Schneider Katalin, VI. oszt. tanuló.
 - 9) Szülőföldem, Kisfaludy Károlytól szavalja Schirka Vilma, III. oszt. tanuló.
 - 10) Mikor imádkoztok, Pósa Lajostól, szavalja Scherer Anna IV. oszt. tanuló.
 - 11) „Jó honfiak, honleányok legyetek”, szavalja Paul Zsuzsi V. oszt. tanuló.
 - 12) Szózat, éneklí az ifjúság.
- Az iskolai ünnepély az iskola I. osztályának tantermében reggel 8 órakor kezdődik.
- A belvárosi áll. el. leányiskolában.**
- 1) Király-Hymnus, éneklí a tanuló ifjúság.
 - 2) Ima a hazáért, szavalja egy I. oszt. tan.
 - 3) Nemzeti zászló, szavalja egy II. oszt. tanuló.
 - 4) „Jó honfiak, honleányok legyetek”, szavalja egy III. oszt. tanuló.
 - 5) Talpra magyar, éneklí a tanulóifjúság.
 - 6) Beszéd, tartja Málnássy Ferenczné úrhölgy.
 - 7) Szózat, szavalja egy IV. oszt. tanuló.
 - 8) A hazá, szavalja egy VI. oszt. tanuló.

9) Hymnus, Vörösmartytól. szavalja egy V. oszt. tanuló.

10) Szózat, éneklí a tanuló ifjúság. Az ünnepély délelőtt 9 órakor kezdődik. Ez ünnepélyen nagyon szívesen látjuk a szülőket.

A belvárosi áll. el. fiúiskolában.

- 1) Hymnus, éneklí a tanuló ifjúság.
 - 2) Kedves hon, szavalja egy II. oszt. tan.
 - 3) Szülőföldem, szavalja egy II. oszt. tan.
 - 4) A magyar polgár, szavalja egy III. o. tanuló.
 - 5) Magyarország, éneklí a tanulóifjúság.
 - 6) Beszéd, tartja Molnár József igazgató.
 - 7) Hymnus, szavalja egy IV. oszt. tanuló.
 - 8) Magyar huszár, szavalja egy III. oszt. tanuló.
 - 9) Mi a hazá? szavalja egy IV. oszt. tanuló.
 - 10) Szózat, éneklí a tanuló ifjúság.
- Az ünnepély reggel 8 órakor kezdődik.

A felsővárosi áll. el. vegyes iskolában.

- 1) Hymnus, éneklí az I. II. III. vegyes osztály.
- 2) Ébresztő, Bajza Józseftől szavalja egy II. osztályu fiu-növendék.
- 3) Jó honfiak honleányok legyetek, Pósa Lajostól szavalja egy II. oszt. leány-növendék.
- 4) Ezer esztendeje, éneklí az I. II. III. vegyes osztály.
- 5) A hazáról, Petöfi Sándortól, szavalja egy III. osztályu fiu-növendék.
- 6) Árpád sirja, Tóth Kálmántól szavalja egy III. osztályu leány-növendék.
- 7) Király és hazá, Vörösmarty Föti dalból szavalja egy I. osztályu fiu-növendék.
- 8) Föti dal, éneklí az I. II. III. vegyes oszt.
- 9) A honleány, Rudnyánszky Gyulától, szavalja egy III. osztályu leány-növendék.
- 10) Nemzeti dal, Petöfi Sándortól szavalja egy III. osztályu fiu-növendék.
- 11) Emlékbeszéd, elmondja az osztály tanítóöjje.
- 12) Szózat, éneklí az I. II. III. osztály. Kezdeté 8 órakor reggel.

Borzasztó szerencsétlenség érte Krausz Ernöt, a réva-ujfalvi községi segédjegyzőt. Folyó hó 3-án 11 éves Henrik fia 11 órakor az iskolából hazajövé, egy kis Flobert fegyverrel madarakra akart lövöldözni. Eppen az istálló nyitott ajtajára czélt, midőn 9 éves Anna nővére, ki az istállóban volt, az ajtóban megjelent. Ebben a pillanatban a fegyver elcsúszt és a 9 éves kis Anna huga szíven találva, azonnal kiszenvedett. A szerencsétlen család iránt általános a részvét.

A lövölde megnyitása. A polgári lövöldét, városunk ezen egyedüli nyári kiránduló helyét, holnap huszvéthéftön nyitják meg ünnepélyesen.

Véres verekedés. Április elsején véres verekedés színhelye volt Krivácsy korcsmájja Tor-Vásárhelyen. Egy sereg czrepajai vásáros egy pohár sör fölött annyira hajba kaptak, hogy valóságos csatát vívtak. A bicskázás áldozatai Radivojev Gyoka és Jovanov Mita czrepajai lakosok a halállal vívódnak. A még ismeretlen tettesek kinyomozására erélyesen folyik a vizsgálat.

Országos vásár. A pancsovai ó-naptár szerinti Szent-György vásár csütörtökön április hó 25-én kezdődik és 28-án végződik. Szarvasmarhát, lovat, sertést és juhot már szerdán, április 24-én délelőtt szabad felhajtani. Ugyanazon napon állíthatók fel a sátrak is.

Apad a víz. A Temes vizállása a múlt hét utolsó napján bár csekély, de állandó apadásban volt. A víz állása április 3-án 5-70 méter, április 6-án pedig 5-44 méter volt.

A férj bosszúja. Kellemetlen meglepetésben volt része pénteken este egy sándoregyházi asszonynak a Temesparti állomáson. Kunágtatóról jöve 2 Kgm. szűz dohányt hozott magával, miről Verseczről távirati értesítés érkezett Pancsovára. A kellő fogadtatásban részesült asszony, ki a vadházaságban él Sándoregyháza, törvényes férjét, ki Verseczen a vasutnál dolgozik, gyanúsítja a feljelentéssel, ki a rossz táskába csomagolt dohányt észrevehette.

Büvészeti előadás. A híres francia bűvész Viennie S. úr, a ki bűvészeti mutatványaival Párisban, Brüsszelben, Berlinben, Bécsben, Budapesten és Európa többi fővárosaiban a legnagyobb feltűnést keltette, átutaztatában városunkban húsvét vasárnapján este a Weisz-féle szálloda éttermében nagy bűvészeti estélyt rendez, szolid családi programmal. A válogatott műsor egyes pontjai közül felemlítjük itt a Röntgen-féle sugarak paródiáját, gondolatátvitelt, spiritalizmus és antipiritizmus, benső szuggesztio vagy a mnemotechnika hatása stb. Kezdeté 8 órakor este. Belépti díj nincs. Huszvéthéftön d. u. 3-tól 5-ig nagy gyűjtemek előadás a Trombita szállodában.

Suhanoz kedvtelés. Néhány suhanoz pénteken abban lelte kedvtelését, hogy a selyemgyár tájékán kavicsokkal a vasuti távirda oszlopok elszigetelő csészere dobálóztak. A nagy lármára figyelmessé lett vasuti őr épp akkor ért oda, midőn egy elszigetelőt levertek. Sikerült is neki a főkolompost Willner Lajos személyében megcsipni és a rendőrségre kisélni.

Kellemetlen meglepetés. A réva-ujfalvi szerb lelkész a múlt héten egész családjával távol levén hazulról, a házat szolgálja őrizetere bizta. Midőn a lelkész visszaérkezett, észrevette hogy egy szekrényből 20 firt, egy 20 koronás arany, egy 120 firtos értékű női óra és egy 10 firtos értékű arany gyűrű hiányzik. A szolgálta gyanus lévén a lopásban, a csendőrök le-tartoztatták.

Szolga kerestetik. A Társaskörben jó javadal-mazásu, kényelmes szolgálai állás van üresedésben. A ki pályázni akar rája, forduljon Scholmássy Adolf törvényszéki bírőhoz, a Társaskör igazgatójához.

Elárverezett koporsók. Sokszor és sok minden-féle ingó-bingó holmit licitáltak már el a régi város-háza öreg kapuja előtt, de hogy egyszerű fakoporsó fölött megütötték volna a dobot, arra még nem volt eset városunkban. Nagycsütörtökön megtörtént a mi még nem volt nálunk. Eladtak árverésen négy fakoporsót potom négy korona nyolczvan fillérért. A szegény iparosnak mindenesetre emlékezetes marad ez a nap, melyet neki az irgalmasság és felebaráti szeretet gunyára egy gazdag keresztény háziúr azért szerzett, hogy hátralékos követelését behajtva, azt talán valamely jótékony czélra fordítsa.

Talált kulcsok. Egy hét kis kulcsból álló kulcs-köteg találtatott a Stansich utcában. Igazolt tulajdonosa a rendőrségnél veheti át.

Elveszett zálogcédula. Egy ezüst tula-óráról kiállított zálogcédula elveszett. A becsületes megtaláló adja át a rendőrségnél.

Átköltözés. Schwab és Heller bérkocsi tulajdonosok a József főherceg utcában levő Jovanovics Koszta-féle házba tették át lakásukat. Telefon: 62. szám.

A szerb színészet majdnem két hónapi vendég-szereplés után kedden, április hó 9-én tartja bucsú-előadását. Az egész színi idény igen sikerült volt, a mennyiben a mindig telt ház fényes erkölcsi és anyagi sikert eredményezett. — Vajjon regisztrálhatunk-e valaha ilyen sikert a magyar színészetről is városunkban?

Pályázat s „Ferencz József Tanítók Háza”-ba való felvétel tárgyában. Az Eötvös alap (Országos Tanítói Segély Egyesület) a F. J. T. H.-ábn létesített internátusban fizetéses, egész vagy félingyenes és alapítványi helyeire az 1901/1902-ik tanévre pályázatot hirdet. — Pályázhatnak ezen helyekre a budapesti tudomány- és műegyetemen, vagy egyéb fő- és szakiskolákban tanuló tanítók, tanárok és a tanügyi téren működő egyének kiváló előmenetelű, példás magaviseletű fiai, a kik egyszersmind az „Eötvös alap” rendes vagy rendkívüli tagjai és a kik ezen kötelezettségüknek, az alapszabályokban körül irt módozatok szerint mindenben megfelelték. — Egész vagy félingyenes helyekre csak vagyontalan, nehéz anyagi viszonyok között élő szülők gyermekei vehetők fel, de ezek is csak akkor, ha főiskolai, szakiskolai, vagy egyetemi tanulmányaiknak folytatásához szükséges előtanulmányokat legalább is általános jó eredménnyel végezték. A főlvetelre folyamodók pályázati kérvényükhöz mellékelni tartoznak: 1. születési bizonyítványukat; 2. végzett tanulmányükről és erkölcsi magaviseletükről való bizonyítványukat; 3. azt az okiratot, hogy a Tanítók Házába a főlvetelt jogosan kérhetik; 4. vagyoni és családi viszonyükről szóló hiteles és kimerítő bizonyítványt; 5. esetleg, ha a pályázó valamely alapítványi helyet óhajt elnyerni, az illető alapító ajánló levelét; 6. hatósági orvosi bizonyítványt. — A hiánytalanul felszerelt kérvények az „Eötvös alap” elnökségéhez czimezve, 1901. évi július hó 10-ig nyújtandók be Peres Sándor titkárhoz (VIII. Szent-pál-utca 40 szám.) Az alapítványi helyekre pályázók kérvényeiket ugyancsak az „Eötvös alap” elnökségéhez czimezve az alapítványt tett egyesek, egyesületek, jogszemélyek útján, azok ajánlataival ellátva küldik be 1901. évi július hó 10-ig az „Eötvös alap” titkárához. A kérvények felett 1901. évi aug. hó 20-án az „Eötvös alap” osztó bizottsága határoz.

Szobrot akarnak emelni a nem rég elhunyt Mileticsnek Ujvidéken és e czéltől már népes gyűlést is tartottak, megalakították a szoborbizottságot és elnökévé dr. Sztójánovits Lázár ujvidéki orvost választották meg. A bizottság megbízottat, hogy a kormány-nál eszközölje ki a szobor felállítására szükséges pénz gyűjtésére az engedélyt. Hogy erre engedélyt kap-nának, azt a bizottság maga se hiszi és így az egész ügy nem más, mint minősíthetlen demonstratio.

Nincs párja a fényes czipőnek. E téren egye düll áll, összetétele miatt az utólréhetetlen „Fernelend” féle fénymáz. Megóvja a bőrt a romlástól s megtartja mellette eredeti puhaságát és a mi fő igen könnyen tisztítható vele a czipő. A gyár 1832-ben alapított. Gyártmánya az egész világon igen jó hírnévket örvend. Kapható mindenütt, valamint a Fernelend István cs. kir. gyári raktárában, Bécs I. Schulerstrasse 21. Árjegyzék vizontelárusítóknak kívánatra porto-mentesen küldetik.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London SW.

Thierry A. gyógyszerész
vérképző és tápláló valódi

Hämatin-pasztillái

a legmegbízhatóbb szer a vérszegénység, sápadtság és ezek következményeinek megszüntetésére. Kezeljük a gyomoridegek túlzogatását és tompítást előidéző nehéz vasborok használatát és alkalmazzuk csupán ezen enyhe, könnyen emészthető pasztillákat. Minden doboznak a készítő aláírásával kell ellátva lennie. Egy doboz ára 4 korona, mely összegnek postautalványon való előleges beküldése után díjmentesen eszközli a küldést.

Thierry A. gyógyszerész balzsam-gyára
Progradában, Rohitsch - Sauerbrunn mellett.

A helyi hajó tavaszi menetrendje a következő:
Pancsováról indul apr. 1-től Zimonyba naponta 3 ó. 45 perczkor hajnalokor, 8. ó. 30 perczkor reggel és délután 2 ó. 30 perczkor; Zimonyból indul Pancsovára 6 ó. reggel, 11 ó. 30 perczkor délelőtt és 7 ó. este. Ünne- és vasárnapokon 7 ó. helyett este 8 órakor indul Pancsovára. Ez a menetrend szept. 30-ig érvényes.

Általánosan elismerik úgy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti magvak gyakran háromszor annyi termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált csillagjegyű répamagjai ritkítják párjukat és össze nem tévesztendők más utánzótt hasonló védjegyű, de nem impregnált répamagokkal. A Mauthner-féle magok tehát felülmúlhatatlanok és gazdáink csak helyesen cselekszenek, ha magzsükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

A piros tojás ünnepe.

A két napig tartó ünnepek elég ritkák ahhoz, hogy nagyon kihasználják azokat az emberek. Pihennek, mulatnak, sétálnak és lehetőleg nem dolgoznak. Ilyen kétnapos ünnepeken lényeges változást szenved az ismert 8 óras beosztás. Az utcákon csak úgy hullámlázik a sétálók serege és husvét hétfőjén utonútfélen láthatók a husvétit locsoláshoz szükséges szerzők, meg a locsolás jutalma, a piros tojás.

A piros tojás ajándékozásának szokása a földkeresség valamennyi keresztény népénél el van terjedve. Úgy tetszik, mintha a husvétit tojás a kezdetleges templom tradíciók szimbóluma lenne, habár ismeretes, hogy a pogányok előtt is a tojásnak misztikus jelentősége volt. A husvétit tojás tehát az új vallás kezdetével áll összefüggésben.

Az, hogy a husvétit tojást a templomba viszik megszentelés végett s azután a családtagok közt szétosztják, főleg pedig a tojás fölbontása azt jelenti, hogy Krisztus is olyan módon bontakozott ki a sírból.

A XIII. századtól kezdve több városban a fiatal munkások, tanulók, gyermekek, papok összegyűltek és trombitaszó mellett zászlók alatt a város nagytemplomába mentek, ott a himnuszot elénekeltek, majd onnan kijöve, elszéledtek a városban tojást gyűjteni.

Szokásban volt az is, hogy a rokonoknak és barátoknak is küldjenek husvétit tojást, mely czéleből aztán különböző színekre festették őket.

Rendkívül művésziessé váltak azok a husvétit tojások, melyeket egykoron a mise után a francia királynak adtak át. Ezek arany-czirrákkal és gyönyörű festményekkel voltak ellátva.

Belgiumban nemes és poétikus czélnak szolgáltak a husvétit tojások: a völegény a szépséges arának küldött ilyeneket, melyeket aztán ez virág-csokorral viszonzott.

Galicziában még most is szokásos, hogy a házigazda husvétit tojást a látogatóknak egy-egy tojást adjon. A házigazdának kell a tojást feltörnnie, megtisztítania és a vendégekkel elfogyasztania.

Oroszországban is nagyon divatos a husvétit tojás; a czártól az utolsó muzsikig mindenki kap husvétit tojást.

Erdélyben általános szokás volt, hogy husvét másodnapján a gyerekek már korán reggel bekopogtatták a leányos házakba s ott rózsavízzel leöntötték a leánykákat, ezeket mondván:

Hallottuk, hogy itt szép rózsák vannak; jöttek őket megöntözni, hogy el ne hervadjanak.

A jutalom két-három piros, vagy másszínű tojás volt.

A nép között több tojásjáték divatos. Ilyenek: az egyik fiú hüvelyk és mutatóujja között tojást szorit, erre egy másik krajezárt vesz elő és egy lépésnyi távolságból a tojás felé sujt; ha sikerült a krajezárt a tojásba verni, elnyerte a tojást, ellenkezőleg a krajezárt elvesztette. Sajtás alkalmával a krajezár rendszeren, vagy a hüvelyk, vagy a mutatóujjat éri s ez fájdalmat okoz; a tojást tartó azonban nem törődik ezzel, hiszen megnyerte a krajezárt. Míg a tojások épek, a „törtölést” játszik; ez abból áll, hogy összeütik a tojásokat s a kinek a tojása eltört, az vesztett.

Közgazdaság.

A szója babra vonatkozó termelési adatok.

Van egy proteinban nagyon gazdag hüvelyes veteményünk, a melyről kevesen bírnak tudomással, de a melylyel, ha egyszer termelési kísérletek eszközöltek valahol, annak további termelésével nem szívesen hagynak fel, sőt még jobban felkarolják. E növény: a szója bab. Termelésére vonatkozólag a következő adatokat közölhetjük: művelésének északi határa körülbelül összeesik a szőlőével, de nálunk csak a mérsékeltabb klíma alatt terem meg biztosan. Középköztárságú, jó minőségű vályogtalaj, továbbá

vályogmárga, homokos márga s televényes homok, igényeinek legjobban megfelelnek már csak azért is, mert ilyenekben érése gyorsabban megy végbe. Igen hálás a phosphortrágyázás iránt melyet szuperfoszfát alakjában adunk. Wollny szerint televényes, meszes homoktalajon, a kénsvas káli alkaházása után úgy mennyiségileg, mint minőségileg a legjobb eredményt kaphatjuk.

Vetjük tavasszal és pedig egy sorvető géppel 30-40 cm. sortávolságra, vagy úgy, hogy a földet hossz- és keresztirányban megvonalazzván, 40 cm. távolságban, a metszési pontokon készitendő fészkekbe egy-két magot helyezünk el. A kat. holdankénti magzsükséglet a vetés különböző módjaihoz képest 20-40 kg. Kedvező klímával bíró vidékeken vetethetünk már márczius végén, de azért nagyon sietni nem kell, mert minél hamarabb vetünk, annál kevesebb mag szokott kikelni. Általában legjobb vetési idő az ápril közepétől május elejéig tartó.

Ápolásának első munkája a ritkítás, mely azon czéleből történik, hogy a meghagyandó egy erőteljes növény minél nagyobb maghozamot adjon. Ritkítás után a talaj állapotához képest egy-két kapálás adandó s nyirkosabb talaj és klimatikus viszonyok között esetleg fel is töltögethető.

Aratási módja könnyebb talajon a nyűvés, vagyis a növénynek gyökerestől való kitépése, nehezebb talajokon pedig a késsel való vágás. Kaszával bajos aratni, mert a szója a föld felszíne felett sok hüvelyt érlel, melyeket a kasza elvágna. Ügyelni kell arra, hogy szárazon takaríthassák be, mert gyorsan meleszik és penészedik; ugyanezért a csepést is idejekorán kell végezni s a kiesélt magot szellős helyen minél vékonyabb rétegben széttergetni.

A termés holdanként 10-15 hectoliter átlag 72 kg. súlylyal. Magjának etetése tejelő marháknál, a tejmennyiség emelésére s a minőség javulására jótékonyan hat.

Hirdetések.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszert, amely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” czéjegyzeire.

80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Forrástól: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

Fernolendit

Cipőkenőcs, a legjobb fénymáz a világon, gyorsan koromfeketé színt ad és a bőrt tartóssá teszi. Alapított 1882. Mindenütt kapható. Gyári raktár: Wien, I. Schulerstrasse Nr. 21.

Nélkülözhetlen és fölülmulhatlan, hatásában csalhatatlan.
Világáruccikk, kivitel az összes országokba.
Chief Office 48. Brixton Road, London S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb s az egész világon díszért és legkeresettebb házi-szerek

THIERRY A. Balzsamja.

Fölülmulhatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és minden belső betegségeknek. Külsőleg a legeredményesebb

„Sebgyógyyszer.”

Valódi az összes művelt államokban bejegyzett zöld apaczavédjeggyel és tokzárral a czég és „allein echt” szók nyomásával. Évi előállítás bebizonyítható 6 millió üveg. Postai bérmentes szállítással 12 kis, vagy 6 kettős üveg 4 korona. — Egy minta-üveg ismeretetés és a világ összes országában levő raktárak jegyzékével 1 kor. 20 fillér. Szétküldés csak az összeg előleges beküldése mellett.

THIERRY A. Százlevelű-rózsa-kenőcs

(úgynevezett **csodakenőcs**) elérhetlen szívóerővel és gyógyhatással! Műtétet rendszeren feleslegessé teszi. Ezen csodabalsammal egy 14 éves, gyógyíthatatlannak jelentett csontszű, legutóbb pedig egy 22 éves súlyos, rákféle betegség gyógyított meg. Hatása antiseptikus és gyors, minden nemű sebnél és gyuladással enyhítést, hűtést és teljes gyógyulást hoz. Gyorsan puhítólag és osztatólag hat és minden, bármily mélyen behatolt minden nemű idegen testtől biztosan megszabadít. Egy tégely a pénz előleges beküldése után bérmentve 1 kor. 80 fillér. Nagyobb rendeléseknél olesóbb. — Évi kimutatható készítés 100.000 tégely.

Mindkét szerrel egy egész irattár köszönetet fekszik eredetiben a világ összes országaiból betekintés végett. — Kerüljön mindenkit bármily utánzatot és vigyázzon a minden tégelyre beégett czégre „Apothéke zum Schutzengel des A. Thierry”. A hol nincs raktár, ott ne tessék magát hamisítványok, vagy állítólag egyenértékű készítmények megvételére magát rábeszélési hagyni, hanem tessék egyenesen a következő czimen rendelni:

Apothéke A. Thierry's Fabrik in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

(Az osztrák államhivatalnokok szövetségének szállítója
Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

12 vagy 20 koronáért
szállítok

2 eredeti olajfestményt

igen csinos erdőreszleteket ábrázolva, aranyozott, vagy mahagonifa keretben 30×50 cm. vagy 50×80 cm. nagyságban; a magasság, vagy szélesség irányában festve.

6 párnak egy nagyságból való vételénél külön 1 pár teljesen ingyen.

Csáki Illés

Budapest, VI., Andrassy-út 61. sz.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír
az
„Adria”
HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel!

A párisi kiállításon az „Arany érem”-mel kitüntetve.

KÉSZITI: Csász. és kir. udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE
PAPIRMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

Kaphatók: Wittigschlager C., Jovanovic Testvérek, Kohn Samu stb. czégeknek.

Ezen **„IDEAL”** szivarkapapír teljes **100 lapocskát** tartalmaz. Tehát a te jó 2 krajezárodért ne fogadj el oly papírt, mely nem tartalmaz 100 lapot és hitványabb.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Nyom. Wittigschlager C.-nál Pancsován.